

Kavel *FLITS*

September 2022 Tuinvereniging De Schoffel

De oogst is ook dit jaar bijzonder groot. Tijd voor appeltaart en appelmoes en heel veel spontaan geknabbel.

Beste lezeressen, lezers en anderen,

De bijeenkomst rond Het Water op 18 juni werd druk bezocht. Voor veel leden bleek het noodzaak om te weten hoe we onze tuinen een beetje droog houden, nu de wijk rondom De Schoffel aangelegd gaat worden. Een beetje raar misschien om over natte tuinen te praten na zo'n droge zomer, maar nu de regens ons weer hebben gevonden merken we hoe snel alles onder water loopt. En verwonderlijk: ondanks de droogte heeft de pomp de hele zomer haar best gedaan de sloot aan onze westkant leeg te pompen.

Even terug naar die 18^e juni. Voorzitter Mark Roelofs nam ons mee in het verhaal van Pasgeld West: de bouwplannen, de taak van het Hoogheemraadschap en de noodzaak droge voeten te houden. Best een hele opgave. Het zal nodig zijn om daar bij de ontwikkelaars van Pasgeld West steeds aandacht voor te blijven vragen.

Wendy Bakker, coördinator Steenbreek Rijswijk, gaf ons met haar presentatie 'Bodem als spons / Onder het maaiveld' inzicht in wat de aarde nodig heeft en ons kan bieden en hoe we daar zelf invloed op hebben.

Lees haar presentatie nog eens op onze website van De Schoffel:
<https://www.de-schoffel.nl/wp-content/uploads/2022/06/Presentatie-bodem-als-spons.pdf>

Pasgeld West

Een eerste meer uitgewerkte schets van wat er rondom De Schoffel gaat verrijzen, heeft het daglicht gezien. Op donderdag 1 september werd het plan in het Stadhuis gepresenteerd aan geïnteresseerden. Natuurlijk waren vanuit ons recreatiepark Mark Roelofs en Wim Coene erbij. Ook Hans den Ouden, Arno Narain en Theo Bril keken mee naar het plan van de ontwikkelaars om rondom De Schoffel een kleine 1000 woningen te gaan neerzetten. In de nieuwsbrief vanuit het bestuur staat al veel informatie en verwijzingen naar websites.

We gaan hoe dan ook hoogbouw krijgen op onze voormalige gronden. Het wordt nog een hele uitdaging om onderdeel van de woonwijk Pasgeld-West te worden. Natuurlijk leveren we in op vrij uitzicht en onafhankelijkheid, maar er zijn beslist ook kansen. Zoals het plan er nu ligt, wordt De Schoffel onderdeel van een groenblauwe ecologische zone in de wijk en functioneert het als verbinding tussen het Wilhelminapark, het Elsenburgerpark en het Slagenlandschap. Het uitwerken vraagt echt tijd en goede afstemming (dus veel inzet). De afgedamde sloot aan de spoorkant blijft, dus dat betekent verschillende waterniveaus rondom ons park. Kán natuurlijk best, maar hoe voorkomen we dat pompen dag en nacht bezig zijn om onze tuintjes (vooral) aan de spoorkant niet constant onder te laten lopen? Namens De Schoffel zijn Mark Roelofs en Wim Coene in gesprek met de ontwikkelaars van Pasgeld. Beiden verzekerden de redactie dat waterbeleid hoog op de agenda staan.

Bij de presentatie over Water riep Mark de leden op een groepje te vormen dat zich verdiept in water en de zorg op dat gebied. Meer als adviesgroepje dat met de twee bestuursleden meedenkt, maar ook zelfstandig uitzoekt wat mogelijkheden zijn en waar we ons misschien harder moeten opstellen naar het Hoogheemraadschap. Wie heeft zin om aan zo'n groepje deel te nemen? Meld je bij onze secretaris Jolande: secretaris@de-schoffel.nl

Datzelfde Hoogheemraadschap komt eind september poolshoogte nemen. Nulmetingen zijn gestart, op diverse plekken staan meters die het waterniveau meten om op een goede manier met elkaar in gesprek te kunnen gaan.

Doe mee met Jeu de Boules (Petanque).

Regelmatig hoor en zie je een groep mensen Jeu de Boules spelen bij ons verenigingsgebouw. Dit is een stevige club die al veel ervaring heeft opgedaan met Jeu de Boules.

Enkele leden willen een nieuw groepje starten om met elkaar ervaring op te doen door eens per twee weken te oefenen. Zin om mee te doen? Laat het even weten bij Rita Narain, Theo Brill of Margriet van der Werf.

Seizoensmarkten en workshops op De Schoffel

Begin 2022 is een groep leden actief geworden om workshops structureel uit te voeren bij ons op De Schoffel. De idee is per jaar in ieder geval vier bijeenkomsten te plannen met een thema en tussendoor wat losse workshops in te plannen. Gezellige bijeenkomsten met als doel elkaar en onze omgeving beter te leren kennen, kennis uit te wisselen en ons gezamenlijke gebouw optimaal te gebruiken.

In het **voorjaar** zal het thema altijd een groenmarkt zijn waarbij planten te koop en weg te geven zijn, maar ook een markt waarop producten van eigen bodem of van buiten te vinden zijn. Als het lukt, worden thema's geagendeerd over vogels en andere dieren op de tuin en groene en blauwe toepassingen voor en in de natuur. Leden worden opgeroepen vooral mee te doen en mee aan te leveren. Een markt waarbij we ook aan anderen dan Schoffelaars willen laten zien hoe fijn en mooi ons park is. Voor 2023 hebben we nog geen datum gepland, we denken aan half mei.

In **de zomer** zullen we een zomerfeestje organiseren waarbij gezelligheid en ontspanning centraal staan. Vóór en dóór leden met mogelijk live

muziek en eventueel wat kunst. Lekker eten en drinken zijn er in overvloed en we staan open voor meer vertier. Data voor 2023 volgen nog.

Dan krijgen we **het najaar** een najaars- en oogstfeest waarbij we elkaars producten, fruit, groenten en baksels vinden. Mogelijk koppelen we dit aan informatie over snoeien, plekken voor dieren creëren, voedselbronnen voor vogels en insecten etc.

Dit jaar houden we de najaarworkshop op **zaterdag 22 oktober 2022**. We starten om 13.30. Aanmelden hoeft niet, maar helpt ons wel bij de planning qua hapjes en dranken.

In **de winter** zoeken we elkaar op binnen in ons verenigingsgebouw. Bloemschikken, takken versieren, kennis van mossen en andere winterplanten krijgen aandacht. Drinkjes van eigen bodem (mag ook van buiten hoor!) en warm gebak maken het geheel compleet. De winterworkshop vindt plaats op **10 december 2022**.

Workshop-agenda voor de komende tijd:

Leren Beeldhouwen in Steen

Zaterdag 15 oktober vanaf 14.00 uur kunt u zien hoe een steen in korte tijd bewerkt wordt tot een (klein) kunstwerk.

Workshopleidster Margriet van der Werf (zie beeldjes hiernaast) legt uit wat stenen ons zeggen, geeft advies over het bewerken én zet u aan het werk om zelf in een handomdraai tot een resultaat te komen. En dat alles vindt plaats in, voor en bij ons clubgebouw. Opgeven hoeft niet, maar is wel handig in verband met de voorbereiding, bij mvanderwerf51@gmail.com

Enkele cursisten van Margriet zullen hun producten laten zien en u kunt hen ook aan het werk zien.

Jolande met haar beeldje

Beeldje door Theo gemaakt

Opening van De Blokhut/ lezing over bijen

Op zondag 16 oktober a.s. zijn we van harte uitgenodigd om in het Wilhelminapark de opening van De Blokhut bij te wonen. Zie voor de laatste informatie hun website: <https://natuurtuinrijswijk.nl/>

Eigenlijk zou imker Hung Nguyen een lezing verzorgen op deze dag bij ons op De Schoffel. Maar vanwege een erg druk programma wil hij ons graag ontvangen deze zondag en laten zien waar men in de natuurtuin mee bezig is en hoe hij met de hulp van heel veel vrijwilligers voedselplekken voor insecten en bijen heeft gemaakt.

De Blokhut zal meer en meer voor educatie en bijeenkomsten gebruikt gaan worden. Voor kinderen zijn er speciale lessen, maar ook voor ons kan het aanbod zeer interessant zijn. Er hebben zich al enkele mensen opgegeven.

Wil je mee? Laat het dan even weten aan Jolande Sluyter. Op eigen gelegenheid gaan is natuurlijk ook prima. Deze middag zal er meer te doen zijn rondom de Blokhut. Zo is onder meer de Groene Karavaan <https://www.heldenvandenatuur.nl/rijswijk-activiteiten-de-groene->

[karavaan/](#) er te vinden plus diverse vogel- en natuurorganisaties
<https://www.ivn.nl/> en <https://www.vogelwachtdeflt.nl/home/>

Hallo, ik ben een Woelmuis

Mag ik me voorstellen? Ik ben een woelmuis en heb gelukkig ook nog wát nut omdat ik de bodem los graaf en de aarde lucht geef. Vergeet ook niet dat ik via mijn graafwerk nuttige schimmels door de bodem verspreid, iets waar de grond zelf en soms planten voordeel van hebben.

Helaas houdt het dan ook al een beetje op wat betreft mijn nut in uw tuin. Want ik kan ook ziektes verspreiden die gevaarlijk voor de mens kunnen zijn, bijvoorbeeld de ziekte van Lyme. Waarom jullie vooral een hekel aan me hebben, is omdat ik slangachtige gangen graaf in jullie perken en gazon.

Foto gekopieerd van:

[Herken de woelmuizen - Vroege Vogels - BNNVARA](#)

En ik geef toe: de wortels van struikjes, bomen en planten knaag ik graag weg en ik voer ook nog eens een zeer actief meerkinderenbeleid. Dus ja, ik begrijp best dat jullie mij liever kwijt dan rijk zijn.

Wij woelmuizen zijn geen mollen

Ik merk vaak dat mensen ons verwarren met mollen, omdat we beiden gangenstelsels maken. We zien er echter totaal verschillend uit, want ik ben klein en kort (sommigen noemen me zelfs gedrongen) en zo op het eerste gezicht lijken we wat op muizen of veldmuizen.

Een mol heeft een heel andere lichaamsbouw. Zij vallen niet – zoals wij – onder de knaagdieren. Mollen zijn voornamelijk vleeseters; ze eten wormen en andere grondinsecten. Woelmuizen en familie van mij, de woelratten, zijn echte vegetariërs en best kieskeurig hoor. Wat we héél lekker vinden zijn zachte en vlezige knollen of wortelvezels. Gras, tulpenbollen, aardperen, wortel, selderij, maar ook de wortels van jonge (vruchten)bomen vinden we een lekkernij.

Onze vacht is dik en lichtbruin tot grijs van kleur. Onze (vind ik zelf) mooie ronde oortjes zijn verborgen in onze vacht. Ook in wáár we graven is een verschil met de mol - wij graven oppervlakkige tunnels, terwijl mollen juist vaak dieper graven en flinke molshopen achterlaten als ze naar de oppervlakte komen. Onze uitgangen zijn niet groter dan wijzelf.

Wist je dat wij woelmuizen best een grote familie zijn? Ik kan er zo zeven soorten noemen: de veldmuis, aardmuis, de rosse woelmuis, de woelrat, de muskusrat, de ondergrondse woelmuis, maar ook de noordse woelmuis zijn familie. Niet allemaal leven we in groten getale, maar waar meer eten is, zul je beslist ook meer van mijn familieleden aantreffen. Wij behoren tot de gewervelde zoog- en knaagdieren.

Je herkent ons aan ondiepe slangachtige tunnels die je overal in je gazon en borders kunt vinden als we in jouw tuin een plekje hebben gevonden. Wij graven niet diep hoor, als we maar ons favoriete voedsel, grassprietten en wortels kunnen eten.

Familie van ons, de woelrat, is groter en heeft niet zo'n leuk snuitje als wij, maar een stompe kop. Zij leven weer liever in de buurt van sloten en

maken dáár hun gangen. Omdat ze groter zijn eten ze naast wortels, bollen en groenten ook boom- en struikwortels.

Doe dit niet!

Stinkende spullen in onze gangen gooien (visafval, knoflook, kamfer): getverdegetver! Laatst had iemand zelfs afgeknipt haar in de gangen gegooid. Zomaar rechtstreeks bij de kapper gehaald. Wat moeten we daarmee? Je verjaagt ons naar een andere tuin en zeg nou zelf, dat wil je toch niet op je geweten hebben?

Ik vond laatst zelfs een notitie die een tuinder had laten liggen. Daarin stond dat je ons kunt verjagen door onze gangen vol te gieten met vliergier. Door een hele kilo blad van de vlier in een emmer te doen en aan te vullen met 10 liter water, dat 10 tot 14 dagen laten staan en dan onverdund in onze gangen te gieten krijg je inderdaad wel voor elkaar dat we elders ons woongenot zoeken.

Ook niet doen: knoflook of keizerskroon planten. Blghhh, dat stinkt als de neten! En wat de markt ook heeft uitgevonden zijn ultrasone verjagers. Dit is een apparaat dat geluidsgolven uitzendt die tot diep in de bodem doordringen. Door deze trillingen wordt het zenuwstelsel van ons aangetast. We kunnen elkaar niet meer horen, ons dagelijks functioneren wordt verstoord en we voelen ons hartstikke onveilig. NIET DOEN DUS!

De zomer is voorbij, lang leve de druif (en wat je er van kunt maken!).